

Balúwa wa mambwa nino Póló akpikilya ndi Timotio Likpúmuka la mambwa

Balúwa wa mambwa nino Póló akpikilya ndi Timotio nimu. Póló aga ndi ka gudu wa Lisitilo kabikyaga Mongoni Manza ku Timotio ikaga ndi mino. Niyo Timotio ukana ndi manzina ka Póló, apunga ndi kabibya Kilisito. Bakpakyanaga ndi na iyi bongbinga basi, na bagyaga ndi goni na iyi ligubo. Niyo Póló ukana ndi be bakilisito ba gudu yimoti bene bakapilya Kilisito mugonga, ikani likpúmuka limoti akakitanaga ku beyo, atikaga ndi Timotio kaında kaupá mutiwi. Atika kuwa ndi ka Efeso kaında kautumiso bakilisito bi nibo ku beyo mambengi.

Balúwa yi nimu atakanya ndi ku beyo. Atomosya ndi goni be ubikyiku bakilisito be bibuulyito na batu bi nibo bakaupá bambanzu mutuu di no Mongoni Manza, utumbulya goni beyo bakilisito bokwononi mino kaiko na yigya ka makanisa, na beyo okwononi mino burunagi batu bakamalya makanisa.

Yigbananaga ya kitabu yi niyi:

Yuuso 1:1-2

Beyo obili ka Bakilisito okwononi mino kaiko

1:3-3:13

Niyo a ndi yakisuma ko pisi yi niyo tapuna ndi

3:14-4:5

Póló akapá Timotio mutuu 4:6-6:21

Yuuso

¹ Imi Polo, na atutumbwa ka Yeso-Kilisito pisi ko ngu ko Kunzi Muhukuso kusu na Yeso-Kilisito ninɔ tobisogo mino mutamanagi. ² Nakaukpikilyo iwe Timotio, mikami walinganu pisi ka baya. Obosu Kunzi na Mombukwonodosu Yeso-Kilisito buwonisili iziyɔ, buminyilya kumbu, bupá maziyo.

Okwononi kaiminya na bowonisilo ba kubɔɔku

³ Wika ka Efeso aka mudongoni beyo nubikya nduku mino wa na nduku mino kaaga ka Macedonia. Ku beyo, a na batu bi nibo bakapá mutiwi ma kubɔɔku, hubikya ambe basi. ⁴ Hubikya ambe basi kaukana babibu baya bongo, pa imoti na babibu bayo puponogo ka batitabu nibayo kegu na mulibo. Nilo lasi opupisaga bodongoso, ni kegu na izangiya kodukula ligubo ko Kunzi ninɔ apága muhukuso pisi ka baya. ⁵ Isi ya mutuu mi nimo a be widukulogoni na sipananiso niso opupaga ka limbengi lanza, mika na tamanaga yanza na baya ya lingunu. ⁶ Batu bagogo bosoni pisi, bobungogoni kuwa ibu ka bodongoso baya payaya aka. ⁷ Bapaga kaiko bowonisilo ba Mutuu ka Musa, luki limoti bakotombisyogigu nilo bikaga kabikya ikani bakibogigu makpumuka mi nimo bikaga kaamalya mo.

⁸ A beyo, tibaga ambe Mutuu a manza iba bakagya na imu ligubo beyo okwononi mino. ⁹ Tokwononi bata goni kaiba ambe bakobisogigu mutuu ko bulya ka batu bongbingbili. Luki

limoti, bobisogo ko bulya ka bagya-manyε, ka batu niḅo bakukanagigu, ka batu buḅdiya na batu banye, ko bulya ka batu niḅo bakabangagigu Kunzi ikani kabanga makpamuka motu, niḅo bumwogo bababu ikani bamabu, ko bulya ka niḅo bumwogo bengeneni, ¹⁰ ka batu ba bilya, ka baluku niḅo basyenenege luga kabu, ka batu niḅo bugabaga bengeneni ka busunzu, ka batu ba kuboboku, ka batu niḅo bakogo silika na bongu, na ka batu basi niḅo bamuyaga mutuu ma lingunu. ¹¹ Mutiwi mi a ka Mongoni Manza nimo Kunzi epá ndi. Mongoni Manza mi nimo otukyoku ko Kunzi nino wa likpakpa la banza.

Polo akamigisya Kunzi ibiba

¹² Nakamigisya Mombukwono-dosu Yeso-Kilisito ibiba, iyi nino epága ngu ka ligubo kami. Nakamigisya ibiba kye emina ndi be nokwononito kanya ligubo kaki, ¹³ gutugu beyo nanzinaga ndi mino yanyenyε ko bulya kaki, nanatumbwa, nanugyogyiso batu kaki. Luki limoti, Kunzi ekwilyoni kumbu, kye masi nimo nagyaga ndi, nagyaga ndi ka bungingi kye nakegu ndi mubaya. ¹⁴ Mombukwono-dosu ewonisiloni ndi iziyu yidingi, niniso na baya na sipananiso niso otukyoku pisi ka matikana na Yeso-Kilisito. ¹⁵ Likpamuka la lingunu nilo okwononi be bambanza basi babinikyani nili: Yeso-Kilisito odoku ndi ka obili kauhukusogo batu ba bunye. Imi na mutuu wa bunye kamaga batu basi luga kabu, ¹⁶ luki limoti Kunzi eminyilya ndi kumbu. Kuwa wa gu wa, Yeso-Kilisito owonisila ndi limbengi linda ko bulya

kami, imi mutũ wa bunye kugbe. A likingyosi ka batũ basi niĩo babailya ndeke, binisa na obili wa benze na benze. ¹⁷ Tapĩni Ngama wa benze na benze ibiba, tabibiso bongbinga basi, iyi Kunzi ninĩ a mukaka, ninĩ kokwogigũ na ninĩ takaminagigũ! A asi beyo aka yo.

¹⁸ Timotio mikami, nakaupá mutũ mi nima mũdũngoni beyo mũnzina ma bugyalandũ a ndi mino ko bulya kakũ. Likpũmũka li niĩo lo upá ngu ya kulanana lũa lanza. ¹⁹ Buulyaga baya kakũ na tamanaga yanza. Batũ bagogo bosoni tamanaga yanza kadwe kũ kwa kũ baya kabũ obungogoni mino. ²⁰ Imeneo ibũ na Alesandulia ba luga ka batũ bi niĩo. Nũsa kũwa ka maĩokũ ka * kye bakibononito bata katũmbwa lino ko Kunzi.

2

Mũtũ ko bulya malũmba

¹ Kambwa wa likpũmũka lasi, nakamũbikya ambe windoni ko Kunzi na mokungoni, na malũmba, na yĩtatanaga na mamigisya ibiba ko bulya ka batũ basi. ² Okwononi kaũlũmbilya bangama na batũ basi niĩo ba ka bapa bayakpũkũpũ iba tiki binza, bipisiii, tika na yigya yanza, bakigwinonogo binza no Kunzi. ³ Likpũmũka niĩo a lanza na libosilo Kunzi, Muhukuso kusu, ⁴ ninĩ apaga ðe bambanzũ basi binisoni na muhukuso, fibo likpũmũka la lingũũ. ⁵ A beyo, Kunzi a bemoti aka, ninĩ

---

* **1:20** 1:20 nũsa kũwa ka maĩokũ ka Abili: wanda mũtũmbulagi ka 1 Bakol. 5:5.

obiso yukanana lugo ko Kunzi na bambanzu a bemoti. Mutu yi, ni Yeso-Kilisito. ⁶ Ipa ndi ni iyi mombukwana-daki yi abe makalya kaulaga batu basi. Agya ndi beyo wa ngbingo itulyana ndi mino kowonisila be Kunzi apaga be batu basi binisoni na muhukuso. ⁷ Kinili bebisa ndi mino mukukwa na atutumbwa kauwonisilo batu bi nibo bagegu Bayuda likrumuka la baya na la linguu. Nagegu kabikya bongu, nakabikya linguu aka.

Yigya ka baluku na boko

⁸ Nakapa neki ambe ka bapa bayasi, baluku balumbagi kani bononini maboku motu kugu, ni bagegu na diya ni bagegu kasaana. ⁹ Na goni, nakapa ambe boko bimokisyogi beyo okwononi mino, kani kegu na yiwonisilo ikani kagya kuwa kuge. Bakilukisonitogu tukatu timbanga, bakimokisyonitogu makrumuka ma olo ikani kaibongiso makrumuka ko singasu, ikani kaimokisyo botu baya ligabu lapu kuge, ¹⁰ luki limoti, biki na yigyigilya yanza beyo okwononi mino ko boko nibo babikyaga be babangaga Kunzi. ¹¹ Boko bokwononi kaulana mutwi kani babudakyana biwo, na limbengi la kisiso. ¹² Nakakpomyigu imi muko kapá mutwi, ikani kaiko kugu ka muluku, luki limoti, iki iyi mudaka biwo. ¹³ A beyo, barunga mbeyi ndi kagya Adamu, kuwa wa Eva. ¹⁴ Kegu Adamu no babo ndi, luki limoti muko no babo ndi, obuna mutuu ko Kunzi. ¹⁵ Luki limoti, muko inisa ndeke na muhukuso pisi kabukataga, kiko

se kani igwinonogini ka baya, ka sipananiso, ka yibubiso na kaika bitombiii.

3

Batū niḅo bokwononi kaamalya kanisa

¹ Likpamuka li nili, a la lingunū: mumbanzū kapa kaamalya ligubo la kanisa, iba opo ligubo lanza. ² Okwononi neki be mutū wa kamalya kanisa iki mutū yi ninḅo keḡu na iḅo gutugū imoti aka. Okwononi be iki na muko bemoti aka, iki mutū wa kiginyilyo, iki mutū mutombisya likpamuka na mutū ninḅo okwononi, iki mutū wa kutilya bobiko na mutū wakiba kapá mutū. ³ Kikonito adangbala wa makana, ikani mutū wa bonduyi, luki limoti iki mutū wo tombii, na wa maziyo. Kikonito mutū wa musasa mo buyi. ⁴ Okwononi kaiko mutū wa kamalya ndabū kaki ḅinza, anutiwa bomikaki, iba biki bomiki bakukana na niḅo ḅa ibiba. ⁵ A beyo, mutū kibi kaamalya ndabū kaki ka mombukwana-daki, obuulyaga kḡwa kanisa ko Kunzi liki? ⁶ Kokwononigū kaika mutū wambiya ka baya, kye limbengi la bugindo kamingyoni, ogulya ka mungimḅo beyo mumuyoniso ogulya ndi mino. ⁷ Okwononi goni be iki mutū ninḅo batū ḅa kunzi bika kanzina yanzanza ko bulya kaki iba bakaminonito bidε, igwinono ka kpaka ka mumuyoniso.

Beyo badiakεḗ bokwononi mino kaiko

⁸ Badiakεḗ bokwononi goni kaiko batū ḅa ibiba na niḅo balingunū. Bokokwononigū kaiko badangbala ḅa makana ikani kakisa buyi ko

pisi yanyε. ⁹ Okwononi biki bakigwinonogo ka baya ya lingunε nilo inisa pa imoti na tamanaga yanza. ¹⁰ Okwononi kaundilya, kika kani bakinisigε na ibo, bakwanana kagya ligubo la budiakεε. ¹¹ Boko kabε bokwononi kaiko batε ba ibiba, bakikonito batε bakudwonoso bambanzε ko pisi ya balumi, luki limoti biki batε ba kiginyilyo na batε ba bungbingbili ka bopisi bayasi. ¹² Okwononi bε diakεε iki na muko bemoti aka, ika mutε wa kumamalya bomikaki binza na ndabε kaki yasi. ¹³ Badiakεε nibo bagyaga ligubo kabε binza, ba na ibiba, bakwanana kabikyaga limbengi bidεεε mongoni ma baya nimo tamatikana mino na Yeso-Kilisito.

Dikidi niyo Kunzi atiwonisilo

¹⁴ Nukpikilyi mobiso mi nima kani na na mutamanagi kanda bikwa kaunda. ¹⁵ Luki limoti, nakolipyo kodoku, baluwa yi nimε kuwa no owonisila beyo wokwononi mino kaiko luga wa livananza ko Kunzi, isi yi bε kanisa ko Kunzi nino a na obili. Iyu yo a lidula na mubumbe ma lingunε. ¹⁶ A beyo, dikidi ya baya kusu a yidingi: Ipupisoku ndi abε mikya-bambanzε.

Limbengi-Lotu abikya ndi ko bulya kaki bε a mutε wongbingbili.

Bamalaika bamina ndi.

Babikyaga ndi likpumuka kaki ka bevananza bayasi.

Babinikyana ndi ka bapa bayasi ka obili.

Badokisa kuwa ndi kugε wa lisyε ka ibiba.

4

Mutuu ma kuboboku

¹ Limbengi-Lotu akabikya bingbanganya be ko ngbingo wa mupipilo, batu bagogo basaga ndeke baya kabye likpumuka la kuboboku na mutwi ma libili. ² Batu ba bokoli na ba kuboboku bubobogotu ndeke. Mambengi ka batu bi nibo okwoni abe bakabusya ndi na ngweyi niyo angbamyaga no buku bingbu. ³ Batu bi nibo batiwaga be kokwononigu kavanana ikani kalya malili magogo. Luki limoti, Kunzi agya ndi malili nimo be kye batu nibo babailya, bibo lingunu, balyagi kani bamigisilyini ibiba. ⁴ Wina se, masi nimo Kunzi agya ndi a manza, kegū na nilo okwononi kakya, luki limoti okwononi kamigisilya Kunzi ibiba kambwa kalya. ⁵ A beyo, likpumuka ko Kunzi na malumba oitisaga luki lasi lanza kambwa ko Kunzi.

Mugya-ligubo wanza ka Yeso-Kilisito

⁶ Wakuzukilyogo bomomosu likpumuka nilo bingbanganya, wika mugya-ligubo wanza ka Yeso-Kilisito. Ko pisi yi niyo, wowonisila be wakokwiso limbengi kaku na likpumuka la baya na mutwi ma lingunu nimo ukana ndi. ⁷ Luki limoti, kyatu babibu bayagbali nibayo kegū kabyenene na baya. Gya yapu kaika wakigwinonogo no Kunzi. ⁸ Bazuna bayaruru a na izangiya yikedfe. Wina se, kaigwinonogo no Kunzi a na izangiya ka bopisi bayasi kye apaga mutamanagi ka obili wambiya wanu, atiwanyaga nino akodoku. ⁹ Likpumuka li nilo a la lingunu, nilo okwononi be batu basi

baɓinikyani. ¹⁰ A ɓeyɔ, takiko kaigyogyiso na kaulanana, a asi kye tobisoni mutamanagi kusu ko Kunzi ninɔ a na ɔɓili, ninɔ a Muhukuso ka batɔ basi, kugbe ka niɓɔ babailya.

¹¹ Bikyaga, wapá mutiwi ka likpɔmuka li niɓɔ.

¹² Mɔmbanzɔ kundungulyogonito ɓe kye wa miki. Luki limoti, wika likingyosi lanza ka batɔ niɓɔ ɓa baya, iki ko pisi ya manzina, iki ko pisi ya yigya, iki ko pisi ya sipananiso, iki ko pisi ya baya ikani ko pisi ya ɔɓili wanza.

¹³ Hutangulyaga bambanzɔ Mobiso, hutɔwa, huwonisilo, kadwe kɔ kwaku nodoku banɔ mino.

¹⁴ Wakobusolonitɔgu aɓeɓe wa Limbengi-Lotu ninɔ a kɔsɔ kakɔ. Winisana ndi na iyi wa bogyalandu banzina ndi mino na wa bambokɔ bubisilya ndi mino mabokɔ. ¹⁵ Bisatu limbengi ka likpɔmuka niɓɔ, wipá mino, iba batɔ basi ɓini ɓeyɔ wo mino kaidukulogo. ¹⁶ Wiminyatu iwe mombukwana-daki yi, wiminya goni ka mutiwi kakɔ. Wigwinanagatu na imu ɓinza. Wakagya ɓeyɔ, iwe mombukwana-daki yi winisa na muhukuso, uhukuso goni niɓɔ ɓika kaɔmukana.

5

Mutiwi ka niɓɔ babaya

¹ Wakayoyisonitɔgu mbokɔ-mbokɔ no bou, luki limoti mutiwa ɓiweɓeɓe aɓe abaku. Hutɔwa ɓomikya-ɓawanza aɓe ɓamamakɔ, ² boko ɓi niɓɔ ɓambokɔ-mbokɔ aɓe ɓamakɔ, ɓomikya-ɓasika aɓe ɓasali kakɔ, pisi ka ɔɓili wanza.

³ Hubibiso ɓowoko boko ɓi niɓɔ ɓa kegɔ na mɔmbanzɔ. ⁴ Luki limoti, woko kika na ɓomiki ikani ɓomiko-mikaki, okwononi mbeyi

Ɔɛ Ɔowonisili baya kabu ka livananza kabu bikpe. Bumigisya Ɔabukuta-kabu na Ɔatitabu Ɔunza niƆo Ɔugyilya ndi kye Kunzi apaga Ɔeyo. ⁵ Woko walinganu ninɔ kegu na mumbanzu, obisaga tamanaga kaki ko Kunzi. Biti na lisyɛ ikaga kalumba, anobiso yangya kaki ko Kunzi. ⁶ Luki limoti, woko ninɔ wa musasa manyɛ bikpo, ikaga ni okwoni ndi iyi gutugu kani a mbeyi mubisi aka. ⁷ Likpamaka nilo wokwononi kauzukilyogo Ɔowoko nilo, iba Ɔakikonito na Ɔɛɛo. ⁸ Mumbanzu kumumuli Ɔava-kukaki, na kugbe niƆo Ɔa livananza kaki bikpe, iba osini baya kaki. Mutu ninɔ a wanye kugbe kakitaga ninɔ kanoboilyigu.

⁹ Wakapa kava mumbanzu abɛ woko, okwononi iki na Ɔyanga Ɔatekebe maɔiya (60). Okwononi goni iki mutu yi ninɔ avanana ndi na maluku Ɔemoti aka. ¹⁰ Okwononi Ɔɛ Ɔamibito goni ko pisi ya yigyilya kaki yanza. Okwononi Ɔɛ iki mutu ninɔ ukwisa ndi Ɔomikaki Ɔinza, ninɔ utilyaga ndi Ɔobiko, ninɔ usukusaga ndi Ɔatu ko Kunzi magu*, ninɔ usingyaga ndi Ɔatu Ɔa kigyogyiso, na ninɔ agyaga ndi Ɔunza ka Ɔopisi dididi.

¹¹ Luki limoti, wakukpikonito Ɔowoko niƆo Ɔa mbeyi Ɔasika aka kye musasa muvanana kugya, Ɔapa Kilisito mugongu, ¹² Ɔimakya ka mungimbo kye ika kani Ɔabunini agame ninɔ Ɔagyilya ndi ka mambwa. ¹³ Yeki Ɔakikogigu na tumatu tigya, ligubo kabu kuwa asi kaamama

---

* **5:10** 5:10 usukusaga ndi Ɔatu ko Kunzi magu: Wanda goni Luka 7:44 Ɔatilyaga ndi mubiko Ɔeyo.

aka bigbagba gba ko bomiso baye bandabu. Na bata, bikaga batu ba balami, banogulyo ka makrumuka gbali na kanzina nilo kokwononigu. ¹⁴ Kinili, nakapa ambe bowoko nibo ba mbeyi basika bavanani, babukuti, bamumula bandabu kabu, iba bomuyoniso bakinonito no pisi niyo batigwi mino na ibo. ¹⁵ A beyo, bowoko bagogo bogwini bi, baga kabibya Abili. ¹⁶ Luki limoti, mutu ko Kunzi muko yi kika na bowoko ka livananza kaki, okwononi abiniki buti kabu. Kuwa wa go wa, kanisa akwanana kaubinika bowoko nibo aka bo ba kegum na bambanzu, kani kigungu kuwa na buti kugbe.

¹⁷ Bamboku-mboku ba kanisa nibo bagyaga ligubo kabu binza, bokwononi kaiko na mukalya nganga yiba, kugbe ka nibo babikyaga Mongoni Manza, banatiwa. ¹⁸ A beyo, Mobiso Motu akabikya be: «Wakakondilonitogu ngombe munoku kani anatikila nganu†.» Abikya goni be: «Mugya-ligubo okwononi na mukalya kaki.» ¹⁹ Bakasungulya mboku-mboku wa kanisa, wakoboilyonitogu mbeyi kiki asi ka munoku ka bademu baba aka ikani basaa. ²⁰ Huyoyiso nibo bakagya bunye ko misa ka bambanzu iba batu bagogo babangito goni. ²¹ Nakaubikya kambwa ko Kunzi, kambwa ka Yeso-Kilisito na bamalaika botu, ambe gwi mutuu nimo kani wakakugu mumbanzu gutugu bemoti aka na mulili. ²² Wakikonitogu bigala-gala kabisilya mumbanzu maboku kapa ligubo ka kanisa.

† **5:18** 5:18 anatikila nganu: Wanda ka 1 Bakolito 9:9na mutumbulagi mi. **5:18** 5:18 Wanda ka Yigilya 25:4; 1 Bakolito 9:9; Matayo 10:10; Luka 10:7.

Wakomotikononito goni na bambanzu ka bunye kabu. Wibuulya kugbe iwe mombukwana-daki yi.

²³ Ko bulya yigomisaga kaku ya muma, na ko bulya buro ba nzuyi kaku, wakomwogonitogu asi libo aka, luki limoti mwagatu goni mino ikya vinya. ²⁴ Bunye ka batu bagogo inisaga bingbanganya kani bakanakugu ngbanga. Luki limoti, nibo ka batu bagogo ipupisaga kumbuso. ²⁵ A begeyo, yigya yanza inisogo bingbanganya, gutugu niyo kinisogigu bikwa kakwananigu kaiko yakisuma.

6

¹ Batu basi nibo ba bosunzu bokwononi kaubanga bamombukwana-dabu kugbe iba bakosikogonitogu lino ko Kunzi na kaina mutwi kusu bide. ² Nibo bamombukwana-dabu ba kuso wa baya, bakuminonito bide kye ba bamamabu ka baya. Luki limoti, bokwononi kaugugubya binza kugbe kye bamombukwana-dabu bi nibo binisanaga na izangiya kabu bo, ba batu ba baya nibo Kunzi upaga.

Nilo wokwononi kautiwa na kaubikya bambanzu ilu nilo.

Mutwi ma kuboboku na izangiya ya lingunu

³ Mumbanzu kapá mutuu modi, kani kegú kabnikyana likpumuka la lingunu ka Mombukwono-dosu Yeso-Kilisito, ikani mutuu nimo akabyenene na baya kusu, ⁴ mutuu yi nino a na limbengi lidingi na kibigu luki. Musasa ma bodongoso na mosooni ko bulya isi yo mino, a kuso kaki abe kolofu. Likpumuka nilo

apága kúwa imi, mosooni, mosikoni, tamanaga yanye, ⁵ na bodongoso kani kegu na mulibo na batú nibo yimibo kabú adangbikana, babúsala likpámúka la lingunú. Basimaga be kabaya Kunzi a pisi ya kinisono na lingama.

⁶ A lingunú be kabaya Kunzi a izangiya yidingi kika kani wa na igyagya na nilo wa nolu. ⁷ A beyo, takodokugu ndi no luki kunú ka obili, takigigu ndeke nolu begayo. ⁸ Kinili, takika na malili na botu, a binza. ⁹ Luki limoti, nibo bapaga kaiko na lingama bogulyaga ka kuboboku, bigwinono ka kpaka pisi ka masasa dididi ma bungingi na manyenye nimo ubungusogo bambanzu, uputa. ¹⁰ A beyo, masasa mo buyi a litino la mugbe ba bunye dididi. Batú bagogo nibo ba ndi na inguo ya masasa mi nimo bogwoni ndi ka baya, bogulya ka yigyogyiso yakpu.

Mutu ma mulibo

¹¹ Luki limoti, iwe mutu ko Kunzi, nyikatu makpámúka nimo. Kisa bungbingbili, wigwinonogo no Kunzi, na baya, na sipananiso, na limbengi linda na buwesee. ¹² Hulanana lunga lanza ko bulya ya baya, wigwinonogo na obili wa benze na benze kye Kunzi umaka ndi ko bulya yi, ngingo yi nino wozukaga ndi mino likpámúka la baya kakú ko misa ka batú budingi. ¹³ Nakaubikya likpámúka li nili ko misa ko Kunzi nino apága obili ka makpámúka masi, na kambwa ka Yeso-Kilisito nino ozukaga ndi likpámúka la lingunú kambwa ka Poso Pilatu be: ¹⁴ Buulyaga mutu nimo

bupá ndi, wika bitu kani wa kegú na bebo kadwe ka lisyé nilo Mombukwono-dosu Yeso-Kilisito opuponoku ndeke mino. ¹⁵ Opuonoku ndeke ko ngbingo yi ninó Kunzi obungusyaga ndi. A Kunzi ninó Mombukwana ngu, a bemoti aka, a likpakpa la bunza, a Ngama ka Bangama, a Mbukwono ka bamombukwono-dosu. ¹⁶ Kokwogigú iyi, ikaga ka bungbanganya nibo mumbanzu kakwananigú kakpada. Kegú na mutú bemoti ninó aminoni, kegú goní na mutú ninó akwanana kamina. Ibiba ku kaki no ngu ka benze na benze! A asi beyo aka yo.

Mutu ka batu ba lingama

¹⁷ Hubikya nibo ba na lingama ka obili wa mbiya-mbiya wanu ambe kuponitogu bugindo. Bakobisonito mutamanagi kabu ka mukumbo nimana muputikana ma. Luki limoti, bigumyi ko Kunzi ninó atipaga makpumuka masi mudingi be kye togwi nomu magyagya. ¹⁸ Hubikya ambe biki kagya bunza, biki batu ba lingama pisi ka yigyigyilya yanzanza, banatungbulana na limbengi lanza, banupapa goní batu bagogo. ¹⁹ Bakagya beyo, fibisilyo ndeke alongo wanza na ninó kaputikanigú ko bulya lisyé nilo akodoku iba binisi ndeke na obili walinganu.

Likpumuka la mulibo

²⁰ Iwe Timotio, buulyogo likpumuka nilo winisa nolu binza. Wasa bodongoso baya payaya nibayo kegú na izangiya ko pisi ya baya. Batu bagogo basimaga be a yimibo ambe kani a kuboboku. ²¹ Ko bulya yimibo yi niyo aka yo, baya ka batu bagogo bi nibo odongbikononi.

Ɔziyɔ ko Kunzi iki pa imoti na ibunu.

AGUMÉ WAMBIYA

Lika: AGUMÉ WAMBIYA (New Testament+)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Lika

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022
f796df90-b7da-5393-9b93-c756eba4e5d6